

MAANTEEAMET

Harku Vallavalitsus
Hannes.Raudleht@harku.ee
Kallaste tn 12
Tabasalu, 76901, Harju maakond

Teie 11.03.2020

Meie 20.04.2020 nr 2-3/20/13194-3

VAIDEOTSUS

Maanteeameti 03.03.2020.a otsusele, millega jäeti Harju vallas riigiteel nr 11414 Tilgu km 2,07-3,22 möödasõidulaiendite rajamiseks taotletavad nõuded väljastamata.

RESOLUTSIOON

Jätta vaie Maanteeameti 03.03.2020.a otsusele, millega jäeti Harku vallas riigiteel nr 11414 Tilgu km 2,07-3,22 möödasõidulaiendite rajamiseks taotletavad nõuded väljastamata, rahuldamata.

Vaideotsus jõustub teatavaks tegemisest ja selle vaidlustamiseks on tulenevalt HMS § 87 lg-st 1 ning halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud tingimustel ja korras õigus esitada kaebus Tallinna Halduskohtule 30 päeva jooksul vaideotsuse teatavaks tegemisest arvates.

1. Vaidemenetluse ese ja asjaolud

27.01.2020 taotles Harku vallavalitsus (edaspidi vallavalitsus) Maanteeametilt tingimusi Harku vallas Tilgu teel möödasõidukohtade projekteerimiseks. Maanteeamet vastas vallavalitsuse taotlusele 3.03.2020 kirjaga, milles jättis möödasõidulaiendite rajamiseks taotletavad nõuded väljastamata (edaspidi otsus).

11.03.2020.a vaidlustas vallavalitsus Harku vallas riigitee 11414 Tilgu 2,07-3,22 kilomeetril möödasõidulaiendite rajamiseks nõuete väljastamata jätmise. Vallavalitsus taotleb Maanteeametilt otsuse ülevaatamist, kehtetuks tunnistamist ning tehniliste tingimuste väljastamist Harku vallas Tilgu teel viie möödasõidulaiendi projekteerimiseks taotlusele lisatud joonisel näidatud kohtadel ehk otsuse kehtetuks tunnistamist haldusmenetluse seaduse (HMS) § 72 lg 1 punkti 1 mõttes ja asja uut otsustamist HMS § 72 lg 1 punkti 3 mõttes.

2. Maanteeameti seisukohad ja põhjendused

2.1. Vaideõigusest

HMS § 71 lg 1 kohaselt võib vaide esitada isik, kui haldusaktiga või haldusmenetluse käigus on rikutud tema õigusi või piiratud tema vabadusi.

Vallavalitsus ei ole vaides välja toonud, kuidas otsus rikub vallavalitsuse õigusi või piirab vabadusi. Meriküla Spordi- ja Õppekeskuse juurde (endistes Sisekaitseakadeemia ruumides) on juurdepääs tagatud Tilgu tee kaudu, mis on riigitee. Vaidlust ei ole asjaolu üle, et Tilgu tee on avalikult kasutatav tee ning juurdepääs avatava Meriküla Spordi- ja Õppekeskuse juurde on tagatud.

Vallavalitsusel ei ole õiguslikku alust nõuda, et riigiteed ehitatakse teatud kindlal viisil. Et õigused ja huvid oleksid kaitstavad, peavad need olema konkreetsed.

Maanteeameti hinnangul puudub vallavalitsusel otsuse vaidlustamise osas kaebeõigus, arvestades, et Tilgu tee tagab juurdepääsu Meriküla Spordi- ja Õppekeskuse juurde.

Kohaliku omavalitsuse üksuse õigus vaiet esitada on erandlik, kuna kohaliku omavalitsuse üksusele ei kuulu reeglina subjektiivseid õigusi, mille kaitsmiseks vaidemenetlus loodud on.

Vaideõigus võiks vallavalitsusel eksisteerida olukorras, kus otsus takistab kohaliku omavalitsuse üksusel täita oma kohustusi või otsus põhjustab kohaliku omavalitsuse üksuse õiguste rikkumise, nt kui otsus rikub vallavalitsuse omandiõigust.

Vallavalitsus ei ole aga vades välja toonud, kuidas otsus rikub vallavalitsuse õigusi.

2.2. Vaidega ei ole võimalik saavutada vallavalitsuse taotletud eesmärki

Vallavalitsuse eesmärk on saavutada vaide esitamisega olukord, kus Maanteeamet väljastab projekteerimistingimused möödasõidukohtude väljastamiseks, et siis vallavalitsus saaks projekteerida ja rajada möödasõidukohad.

Tulenevalt haldusmenetluse ökonoomsuse põhimõttest ning haldusmenetluse eesmärgist tagada haldusülesannete lihtne, eesmärgipärane ja tõhus täitmine tuleb vaide puhul kontrollida, kas vaideotsus üldse vaide esitaja poolt soovitud eesmärgi saavutamist soodustab.

EhS § 92 lg 6 kohaselt riigitee on riigile kuuluv tee, mille osas omaniku ülesandeid täidab Maanteeamet. Majandus- ja taristuministri 16.10.2018.a määruse nr 55 „Maanteeameti põhimäärus“ § 7 punkti 1 kohaselt on Maanteeameti põhiülesandeks tingimuste loomine ohutuks, säästlikuks ja toimivaks liiklemiseks riigiteedel ning inimeste ja sõidukite liikuvuse kavandamine ning punkti 2 kohaselt tehoiu korraldamine ja tingimuste loomine ohutuks liiklemiseks riigiteedel.

Maanteeamet on otsuses välja toonud, et Maanteeametiga 2010. a. kooskõlastatud detailplaneeringu liikluslahendus Tilgu teel teenindas Sisekaitseakadeemiat. Käesolevalt on akadeemia asendunud üldharidusliku kooliga, mille puhul on liiklusohutuse seisukohalt tegemist tundliku objektiga ning koolile juurdepääsu puhul ei ole möödasõidulaiendustega lahendus liiklusohutuse kaalutlustel sobilik. Liikluslahendus peab tagama turvalisuse kõikidele liiklejagruppidele, kuid antud juhul ei taga kitsa sõiduteega Tilgu teele möödasõidulaienduste lisamine toimivat lahendust, st lahendus ei ole liiklejatele igas olukorras realselt kasutatav ning võib tuua kaasa ohtlikud olukorrad ja tekitada täiendavaid probleeme, kus liiklussagedus tiptunnil on arvestatav ning liiklusvoog pidev. Maanteeamet on selgitanud, et liiklusohutuse kaalutlustel tuleb Tilgu teed laiendada ca 1m võrra (6 meetrini), et tagada liiklejatele ohutumad liiklemistingimused. Seega tekitaks vaid möödasõidulaienduste rajamine Tilgu teele olukorra, mis avaldaks negatiivset mõju riigitee liiklusohutusele.

Selgitame, et arvestades tee liiklussagedust (2019 a liiklussagedus 543 a/ööp), liikluskoosseisu (sõiduaudod, raskeveokite osakaal marginaalne, lisaks kergliiklejatega arvestamise vajadus) ja nähtavust, ei ole möödasõidulaienduste rajamine riigiteel sobiv alaline liikluskorralduslik lahendus, kuna ei arvesta kõikide liiklejatega ja ei taga liiklemisel sujuvust kõnealusele liikluskoosseisule. III kooliastme teenindamisega (valla kirjas toodud õpilaste arv 220 õpilast) tekib hommikune tiptund, liikluskorraldusega sunnitakse liiklejaid peatuma möödasõidulaiendustel vastassuunas liiklevatest sõidukite möödumiseks. Eeltoodu toob kaasa liikluskäitumise, millega välditakse peatumist taskus sõidukit kiirendades ja möödutakse kitsal sõiduteel. Lisaks tekitab kõnealune liikluskorraldus täiendavaid konfliktpunkte möödasõidulaiendusest väljuvate sõidukite liiklusvooga liitumisel ning konfliktpunkte kergliiklejatega, kelle jaoks puudub igasugune liiklusruum sh erinevate mõjudega aastaegadel. Liikluskorraldust, kus on ette teada liikluskäitumuslik konflikt, ei saa pidada toimivaks ja ohutuks lahenduseks. Maanteeameti hinnangul on möödasõidulaiendustega lahendus sobiv olukorras, kus väikese liiklussagedusega teel toimub lisaks sõiduaudode liiklusele vähene raskeveokite/busside liiklus, mistõttu tekib aeg-ajalt suuregabariidilistest sõidukitest möödumise vajadus.

Lisaks on Maanteeamet soovinud tagada riigitee nr 11414 korrakohast ja kahjustamist vältivat kasutamist. Vallavalitsuse taotletud möödasõidukohtade rajamine avaldaks negatiivset mõju ka riigitee nr 11414 püsivusele põhjustades riigitee teekatte kahjustumist seetõttu, et möödasõidulaienduste kasutuselevõtt põhjustab ilmselt riigitee kattelt väljasõite peenrasse, mis põhjustab katte servade kahjustamist ning pinnase kandumist riigiteele.

16.04 toimus Maanteeameti liiklusohutlike kohtade komisjon, milles arutati Tilgu tee vaiet eelkõige liiklusohutuse seisukohast. Komisjon tugines asjaolule, et Tilgu teel puudub riigitee funktsioon

(tee on kohalikule omavalitsusele üleantavate teede nimekirjas) ning arendusala teenindamiseks (arenduseks on kool ja sihtgrupp lapsed) on vaja rakendada täiendavaid meetmed tee ohutusele. Möödasõidulaienduste rajamine alalise liikluskorraldusliku lahendusena ei ole ohutu ja toimiva liikluslahenduse tagamiseks piisav. Teeprojekt tuleb koostada kõiki liiklejate sihtgruppe arvestades, so eelkõige laste ja lastevanemate ohutusega arvestades.

Maanteeameti hinnangul tuleb tee ristlõiget laiendada minimaalselt laiuseni 6m, mis annab eelduse liiklejatele suurema ohutuse tagamiseks. Siinkohal tugineme Riigiteede liikluskorralduse juhise tabelile III 1.3a, kus näiteks 6,0m laiuse katte puhul saab markeerida sõiduraja laiuseks (telgjooneta) 4,0m ja kindlustatud peenarde laiuseks 1,0m. Selgitame, et kindlustatud peenra laiuste suuremaid väärtusi tuleb kasutada juhtudel, kui on teada või võib eeldada, et teelõiku kasutavad kooliõpilased.

Maanteeamet kaalus alternatiivseid lahendusi, sh möödasõidulaienduste rajamist, millega kaasneksid alltoodud täiendavad meetmed, kuid peamiseks puuduseks jääb liikluse sujuvuse tagamine:

- 1) jalakäijate liiklus (eraldatakse vahele sõidurajast ja rajada jalgtee laiusega minimaalselt 1,5m
- 2) sõiduteel liiklust rahustavad meetmeid, näiteks foore, valgustust, künnised ja/või kehtestatakse kiiruspiirang 30 km/h;
- 3) möödasõidulaienduste vajadus (sh arv ja asukohad, mis määratakse teeprojektiga, arvestades ohutuse tagamiseks vajaliku kohtumisnähtavusega ning liikluskorralduse selgusega).

Kokkuvõtvalt jäi Maanteeamet seisukohale, et lõpliku liikluslahenduse osas otsuse tegemisel tuleb tugineda eelkõige liiklusuuringutele ja detailplaneeringuga kaasnevale liiklussagedusele, mille kohta Maanteeametil info puudub.

Oleme valmis osalema koosolekul, et arutada detailplaneeringu, Tilgu tee liikluslahenduse ning riigitee üleandmisega seotud küsimusi.

Tilgu tee on riigitee ning asub riigile kuuluval kinnistul. Vallavalitsus ei saa takistada Maanteeametit riigiteel liiklusohutuse tagamisel ning riigitee korrakohase kasutamise tagamisel, kuivõrd see on seotud ülekaalukate avalike huvidega. Avalik huvi käesoleval juhul on sujuva ja ohutu liikluse tagamine Tilgu teel, samuti Tilgu tee kahjustamise vältimine. Avalikes huvides on liiklusohutuse olukordade vältimine ning seeläbi liikluses osalejate hüvede kaitsmine. Otsus ei riku vallavalitsuse õigusi. Mis iganes olukorda väidab vallavalitsus tekkinud olevat, tuleb see lahendada muul viisil.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Priit Sauk
peadirektor

Marek Lind
54501752 Marek.Lind@mnt.ee